

Løgmaður hóttir 700 familjur í Tórshavnar kommunu

Hvat siga havnarfólk til ein løgmann, sum »ikki orkar« at síggja vinnulívið blóma uttan fyri sítt egna vindeyga, sum hóttir kommunala sjálvræðið og vinnulívið, sum umboðar 700 arbeiðspláss á økinum hjá Tórshavnar havn?

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Løgmaður hevur heldur ikki fylgt við í søgutímanum. Fyrr vórðu vørugjöld ásett í almennari kunngerð. Tá kundi landsstýrið blanda seg. Men skipanin varð avtíkin fyri 20 árum síðan, tí hon var kappingaravlagandi. Almennu Føroyar vildu hava fría kapping millum bæði havnir og kommunur.

Fyri at tað ikki skal vera lygn, so sat løgmaður sjálvur í Tórshavnar býráð í 2000, tá kommunulógin varð broytt og vit fingi enn størri kommunalt sjálvræði. Men tað hevur hann lukkuliga gloymt.

Seinastu 20 árinu hevur staðið kommununum púra frítt at kappast og at áseta síni egna krøv. Fakta er tó, at Tórshavnar havn hevur havt somu gjöld síðan 1995, gjøldini eru púra óbroytt.

Út ímóti helminginum av fólkinum í landinum býr í miðøkinum. 70% av øllum innfluttum vørum

verða leveraðar til móttøku hjá fyrirkum í høvuðsstaðarøkinum. Skipanin og tænanastan er tann besta og tann biligast hugsandi fyri kundar um alt landið.

Havnir gera ikki iløgur, bara fyri at fáa havnagjöld. Tað er eisini fyri at skapa arbeiðspláss, sum so geva inntøkur gjøgnum skattin. Og løgmaður skal bara vita, at í dag vinna 700 familjur sitt livibreyð á økinum hjá Tórshavnar havn. Tað er hesar familjurnar og vinnulívsfyrirkurnar, ið standa aftanfyri, sum løgmaður nú hóttir, samstundis sum hann beinleiðis hóttir kommunala sjálvræði.

Men vertin á familjurnar og vinnulívið - tí ein bingjuhavni "býður honum ímóti", og hann "orkar ikki" at síggja vinnulívið blóma uttanfyri vindeygað.

Havnagjöld

Løgmaður mælir til at byggja eina bingjuhavni í Runavík fyri minni enn helmingin av kostnaðinum í Havn. Hetta er í fyrsta lagi møsn í sjálvum sær. Tunnilin inn til hesa havnina kostar eina miljard, flutningurin aftur og fram verður øgiligur og umhvørvisliga ein vanlukka. Og forrestin - hvat nyttar ein tunnil uttan innkomuveg til Havnar? Nær ætlar løgmaður at avgreiða hann?

Løgmaður innrokna heldur ikki, at stóru havnirnar

uttan fyri Havnina umsita alla fiskaframleiðsluna í landinum og harvið sera nógv arbeiðspláss. Hann tykist heldur ikki vita, at hesar kommunur hava møguleika at fáa ómetaligar inntøkur við størri vørugjöldum.

Havnin hevur bara eina meðalinntøku av Tórshavnar havni, mett eftir fólkatálinum. Inntøkan í Runavík t.d. er nógv størri, meðan inntøkan í Fuglafirði er hálvatriðju ferðir so stór, tí Fuglafjørður er higartil einasta havn, sum eins og grannalondini hevur ásett eitt prosentgjald á landaðan fisk.

Løgmaður tykist heldur ikki hava ánið av, at hetta mynstrið alt fer at broytast, nú Bakkafrost flytir alt sitt virksemin. Tórshavnar og Klaksvíkar havn koma at missa meira enn helvtina av

síni inntøku í 2016, tá meira enn ein miljard í laksavirði fer um keikantin í Runavík.

Og mitt í hetta laksævin-týrið í oljuhavni Føroya ætlar løgmaður nú eisini at leggja Føroya størstu bingjuhavni! Har verður valla pláss fyri West Hercules eina aðru ferð!

Niðurleggur arbeiðspláss í Havn

Ístaðin fyri at viðgera eitt rímligt arbeiðsbýti millum stóru havnirnar og kanna, hvussu havnirnar kunnu økja um sínar inntøkur, kemur løgmaður við tí heilt fantastiska úttalisi, at hóast hann er "føddur og uppvaksin í Havn, so heldur hann ikki, at tað er rættvíst at Havnin fer avstað við øllum gjøldunum".

Hvussu ófatiliga illa kann mann fylgja við í tímanum??

Ístaðin fyri at lata havnirnar kappast í frið og finna eitt náttúrligt býti, so ætlar mann at javna vørugjaldið úr Havnini, samstundis sum mann vil niðurleggja hundræðtals arbeiðspláss í høvuðsstaðnum.

Eg havi spurt áður, um løgmaður veit, hvar hann býr. Viss hetta ikki er at fremja politiskt sjálmorð, so skilji eg onki. Ein løgmaður, sum ikki "orkar" at síggja vinnulívið í sínum egna heimstaði blóma uttan fyri vindeygað og gevur 700 familjum fíggarligan mønusting, honum kann ikki vera politiskt liv lagað!

Hetta tykist at vera eitt framhald av herferðini hjá landsmyndugleikunum móti høvuðsstaðnum, hygg at Sjúkrahúsinum, Bacalao og Sjómansskúlanum. Og

tað skal ikki undra, um Tekniski skúli eisini verður oyðilagdur.

So mín áheitan á løgmann skal vera, at royna at stýra sínum egna húsarhaldi sum frægast hiðan og til lógtingsvalið. Vit stýra Havnini, og her skal løgmaður halda fingrarnar langt vekk.

At løgmaður ikki orkar at síggja eina bingjuhavni uttan fyri vindeygað avdúkar bara eina manglandi fatan av, hvussu samfelagið er skrúvað saman. Hetta minnir um mótmæli móti at alirningar oyðileggja útsýni hjá fólki, og at vatnorkuútbygging hóttir myggjabitastovnin. Ein totalt vantandi fatan av, hvar vit liva og hvørjum vit liva av.

Tórshavn 26. nov 2014

Í menniskjum góður tokki gevst...

John av Reyni

Nógvar eru familjurnar sum hava havt stóra gleði av hjálpinum, sum *Í menniskjum góður tokki* hevur latið,

og mangan hevur hendan hjálpin verið tann sum hevur bjargað nógvum børnum eini góð, gleðilig og mett jól.

Støðan er tann í okkara samfelag í dag, at vit hava als kyns familjur, sum liða undir at vera í fátækravága og aðrar fátækar, vit síggja hvussu hetta tabuseraða evni er komin undan kavi og hvussu hagtølini sveima inn bæði frá *Í menniskjum góður tokki* og *hagtalstovuni*.

Nógvar eru tey árinini, sum kunnu standast av at børnini liða undir hesum, og er hetta nakað sum fylgir okkara

børnum alt lívið og eru tey merkt inn á bein og hava fingið arr á sálina.

So er spurningurin tann, um tað er okay, at vit hava familjur, sum líða?

Er tað okay, at tað eru børn, sum fara svong í song?

Og er tað okay, at vit hava børn í hópatali, sum verða útið frá aktivitetum sum ítrótti og líknandi vegna, at valið er millum eitt limagjald ella mat á borðið!

Núverandi samgonga, sum hevur sett seg at varða av okkara samfelag og Føroya fólki, hevur frá byrjan

av sett seg ímóti, at eitt fátækrar mark bleiv sett, og fyri viku síðan valdi hendan sama samgonga at nokta fyri, at barnafrádrátturin kundi hækkað við 1500 kr.

Samgongan hevur ístaðin fyri at varða av vælferðar-samfelagnum, valt at avlaga vælferðarsamfelagið. Hóast hetta júst er skapt til at vit sum borgarar kunnu fáa eina hjálpanði hond, tá ið livsstøðan kann verða eitt sindur óvæntað!

Eg vóni, at eg um nøkur fá ár kann lesa, at *Í menniskjum góður tokki* gevst, tí at hend-

an hjálpin ikki er neyðug meira, tí at samfelagið og tey, sum hesum stýra, hava tikið hesa ábyrgd á seg.

Eg eri flóvur av, at vit hava fólk, sum eru í tí keðiligu støðu, at tey hava ringt við at breiðføða sær og ikki fáa hjálp frá samfelagnum, tí tað eigur ikki at henda seg í okkara ríka samfelag, at vit hava fólk, sum fara svong í song.

Vit hava nokk av ríkidømi og orku til at veita hesa hjálp og vit eiga eisini at veita hesa hjálp!

So eg vil heita á tykkum,

sum varða av okkara landi: Takið tykkum ta ábyrgd á tykkum, sum eigur at vera, og fáid hetta gjørt ongantið ov skjótt!

Tí minst til, at ein keðilig støða kann henda fyri ein og hvønn, tað kann vera tín granni, tíni vinfólk, tín systir og tað kann verða tú, sum kemur út fyri hesu støðu!

Við javnaðarkvøðu